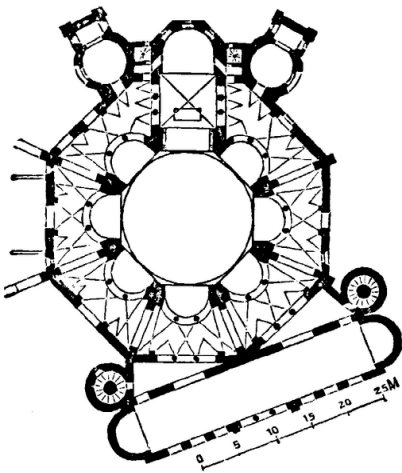

© Copyright 2011 Uitgeverij Lambo bv, Arnhem

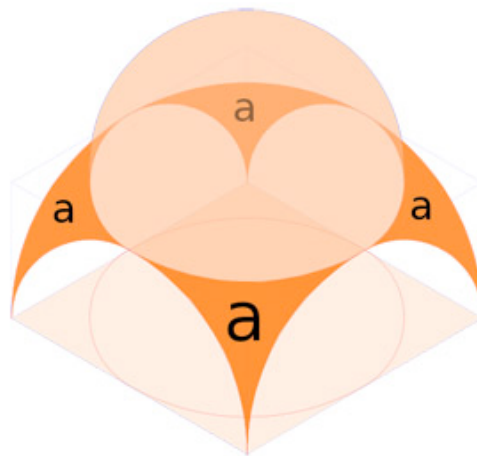
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, digitaal, door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Byzantijnse architectuur

In de Byzantijnse kerkenbouw in het gebied rond Constantinopel kwam naast de basiliek met een traditionele langgerekte plattegrond ook een andere type kerk tot ontwikkeling: de zogenaamde centraalbouw. Kenmerkende voorbeelden van centraalbouw zijn de Aya Sofia in Constantinopel (die nadat de Osmanen het gebied veroverden een moskee werd en tegenwoordig een museum is), de San Vitale in Ravenna. De San Vitale heeft model gestaan voor de Palzkapel die Karel de Grote in Aken liet bouwen. Op de afbeelding van de plattegrond van de San Vitale is duidelijk de symmetrische opzet van de achthoekige centraalbouw van de kerk te herkennen.

San Vitale, plattegrond, Ravenna

Pendentieven (a) onder een koepel

Om een koepel op een vierkant, zes- of achthoekig grondvlak aan te laten sluiten, heb je elementen nodig die de overgang tussen de ronde onderkant van de koepel en de hoekige basis overbruggen. Op de hoeken worden tussen boogconstructies zogenaamde pendentieven (zie tekening: a) geconstrueerd. Een pendentief is een holle, gebogen, driehoekige vorm onder de koepel. Als je de overgang bekijkt van een gebouw met een vierkante of zes- of achthoekige centraalbouw met een koepel, dan zijn de pendentieven duidelijk te herkennen, zoals bij de Aya Sofia.